

Kontrollutvalget i Vestland fylkeskommune

Vedr.: Styret i Ferde AS, organisasjonsnummer 918 012 745.

Bakgrunn

Undertegnede reiser hyppig mellom Lavik og Bergen og benytter NORLEDs ferger mellom Lavik og Oppedal. Gjennom en forskuddsavtale med Autopassferge.no, hvor man forhånds-innbetaler kr 3 600,-, oppnås 50% rabatt på billettkostnadene. I systemet er det opprettet en såkalt «Sentral Tjenesteleverandør» som på vegne av ferjeselskapene sørger for billettering av kundene og kanalisering av billettinntekter til ferjeselskapene. Som primær identifikasjon benyttes elektronisk avlesning av AutoPass brikken kontrollert mot kjøretøyets registreringsnummer - som da skal gi sporbarhet mellom passeringene – den reisende – og kostnadsbelastning (regulativets billettpris mot kundens forhåndsinnbetalte beløp). Den «Sentrale Tjenesteleverandøren» har altså etablert en særskilt kundekonto der det forhåndsinnbetalte beløpet belastes basert på passeringsdata mottatt fra fergeselskapet (hvor sistnevnte krediteres tilsvarende).

Det er den «Sentrale Tjenesteleverandøren» som utsteder AutoPASS-brikke som skal sikre at korrekte data registreres ved betalingspunktet på ferjesambandet der brikkebetaling er innført.

Min AutoPass-brikke benyttes også for å oppnå avtale-rabatter på andre bompengestrekninger (Bergen, Førde, Askøy, Kvam, Nordhordland o.a.)

Dersom en reisende **ikke** har en Autopass-FERGE avtale, vil faktura komme fra Ferde AS via den «Sentrale Tjenesteleverandøren», og resultere i kun 10% rabatt på ferge reisen (såfremt passeringen registreres gjennom AutoPASS-brikken).

*

I fakturanr. 4001289174 mottatt fra Ferde AS 10/08-2020 listes fire (4) passeringer med NORLED (Lavik-Oppedal) med kr 504,-. Pris pr passering er kr 126,- inkl 10% rabatt. (Vedlegg 1).

I fakturanr. 4001523107 mottatt fra Ferde AS 10/09-2020 listes seks (6) passeringer med NORLED (Lavik-Oppedal) med kr 718,20. Pris pr passering er kr 126,- inkl 10% rabatt. (Vedlegg 2).

I kvittering fra NORLED 1076367-66 framgår en passering 11/08-2020 til pris kr 70,- (som er 50% rabatt i hh til avtale). (Vedlegg 3).

I kvittering fra NORLED 1076367-67 framgår en passering 13/08-2020 til pris kr 70,- (som er 50% rabatt i hh til avtale). (Vedlegg 4).

I en utskrift fra Skyttel AS (som er et selskap utgått fra Ferde AS, organisert med personell derfra og som nå fungerer som operatør for AutoPASS-Ferge), framgår det at min konto for forhåndsinnbetalingene til den «Sentrale Tjenesteleverandøren», **også** har blitt belastet for de samme reisene som Ferde AS fakturer meg for (se Vedlegg 1 og 2). Det medfører at jeg ikke betaler kr 70,- pr reise som regulert i avtalen, men i **tillegg** blir **urettmessig fakturert av Ferde AS med kr 126,-** pr reise. I sum er blir jeg altså avkrevd kr 196,- for hver kryssing av fjorden.

Som kunde er det svært problematisk og ressurskrevende å følge opp faktiske reiser og tilhørende kostnader. Ingen fysiske kvitteringer utstedes verken fra bompengeselskaper eller fra fergerederiene. De reisende må selv logge inn på DIGI-post systemer for å hente tilsendte fakturaer, for deretter logge inn på enten Min Side hos Ferde.no eller hos AutoPass-Ferge.no for å få tilgang på «baksystemets» registrerte passeringer/reiser. De reisende er fullstendig prisgitt leverandørens elektroniske avlesning av brikke/kortet og dets korrekte(?) reproduksjon på «kvitteringen» i den aktuelle nettsiden. Kravet om to-veis kontrollspor mellom dokumentasjonen er altså brutt. I tillegg er det dagers tidsforsinkelse mellom den faktiske datoen for fergereisen og registreringen i baksystemet for «ferge». Forholdet er tatt opp med Vegvesenet primo august 2019. I sitt svar fire måneder senere, vises det til at lovligheten i systemet (ref. bilagsdokumentasjon/kvittering) er akseptert av Forbrukertilsynet med hjemmel i Prisopplysningsforskriften § 13.

Endelig var det innført en rekke særregler under utbruddet av kina-viruset og som medførte varierende praksis for reiseregistreringer. Dette gav de reisende ytterligere vanskeligheter med å verifisere reiser og tilhørende kostnader.

Vedlegg-henvisningene ovenfor er kun nylige utdrag fra min reisehistorikk og Ferdens urettmessige fakturering. Jeg har altså ikke sammenholdt samtlige fakturaer fra selskapet opp mot faktiske reiser og de som er belastet min forhåndsinnbetaling til den «Sentrale Tjenesteleverandøren».

Forholdet er tatt opp med Ferde AS 14.september og jeg har bedt om en utførlig forklaring på hvordan systemene i selskapet kan hente opp mine reiser - og uten internkontroll – fakturere for reiser som vitterlig hører inn under andre avtaler (hos en autopass-FERGE operatør). Ferde AS hevder at det er feil brikke nummer som ligger inne i fergeavtalen og at dette medfører at Ferde AS fakturerer på egen hånd (med 10% rabatt). Spørsmålet er da hvorfor Skyttel AS **også** fakturerer for de samme reisene som Ferde - pluss noen i tillegg som Ferde AS slett ikke har fanget opp (se Vedlegg 5, reise den 11/8 og den 13/8). Samtidig foregår brikkeutstedelse gjennom Ferde AS baksystemer, og hvorfor selskapet ikke registrerer brikkens ID i de (allerede) etablerte avtalene (som de har tilgang til, ref. kjøretøyets registreringsnummer), kan man bare undre seg over. Systemene hos Ferde AS er altså vilkårlige og kan potensielt ha påført de reisende kostnader som er urettmessig.

Endelig nekter Ferde AS for å korrigere for mer enn de siste 90 dagene og uttaler i mail av 14.sept: «Vi har flyttet passeringer siste 90 dager som **en ekstratjeneste**». (utheving av meg).

*

Ferde AS

Selskapet eies av fylkene Vestland, Rogaland og Agder med en tredjedel hver, og styrerepresentasjonen er tilsvarende. Selskapet har driftsinntekter på 3,5 milliarder kroner (årsmelding 2019) og har bompengansvaret for prosjekter/ portefølje på nær 22 milliarder.

Ferde AS hevder i sine «Verdier» at «vi har et stort samfunnsoppdrag, og det er derfor viktig at vi er redelige og til å stole på».

I februar 2020 var det på initiativ av eierne (kontrollutvalgene i fylkeskommunene) gjennomført en selskapskontroll av Ferde AS. Oppdraget var tildelt Deloitte AS som både er Vestland fylkeskommune **og** er Ferde AS sin leverandør av regnskaps-, rådgivnings- og revisjonstjenester. Det er å anta at Ferde AS som et regionalt bompengeselskap for Sørvest Norge, er en av Deloitte største kunder. I sin rapport (side 7) har Deloitte ingen tilrådinger eller merknader som peker på systemets (eller baksystemenes) evne til sikre korrekt verifikasjon av registreringsnummer, brikke ID, fergereiser, avtaler og

utfakturerings. Rapporten er subjektivt vurdert svært «polert» og berører overhodet ikke elementer som har grensesnitt mot kundene og deres sikkerhet mot å bli uriktig belastet.

*

Det er nærliggende å holde **Styret** i Ferde AS ansvarlig for hendelsene over. Dette med referanse til

Lov om aksjeselskaper (aksjeloven). Kapittel 17. Erstatning mv

§ 17-1. Erstatningsansvar

(1) Selskapet, aksjeeier eller andre kan kreve at daglig leder, styremedlem, medlem av bedriftsforsamlingen, gransker eller aksjeeier erstatter skade som de i den nevnte egenskap forsettlig eller uaktsomt har voldt vedkommende.

(2) Selskapet, aksjeeier eller andre kan også kreve erstatning av den som forsettlig eller uaktsomt har medvirket til skadevolding som nevnt i første ledd. Erstatning kan kreves av medvirkeren selv om skadevolderen ikke kan holdes ansvarlig fordi han eller hun ikke har utvist forsett eller uaktsomhet.

Undertegnede (skadelidte) har lidt et økonomisk tap, og det er en påviselig årsakssammenheng mellom den skadevoldende handling og skadelidtes tap. Samtidig foreligger det et ansvarsgrunnlag gjennom Styrets **tilsynsansvar** som er angitt i:

§ 6-12 om forsvarlig organisering av virksomheten, fastsettelse av planer og budsjetter og at virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er under betryggende kontroll.

§ 6-13 spesielt viktig, da styret plikter å føre tilsyn med den daglige ledelsen og virksomheten for øvrig.

Jeg krever at:

- 1) Styret i Ferde AS iverksetter en full gjennomgang mine fergepasseringer for inneværende år – også utover den begrensningen på 90 dager som er kommunisert av Ferde AS.
- 2) Informerer andre reisende i region Sørvest om mulighetene for dobbeltfakturerings og sikre at eventuelle tilgodehavende refunderes.
- 3) Etablerer pålitelige systemer /baksystemer som ivaretar sporbarheten mellom alle avtalene som er relatert til den aktuelle brikke-ID og som klargjør om registreringsnummer, brikke ID eller andre sikre identifikasjoner skal være førende for sikre riktig kostnadsbelastning for kundene.

16.september 2020.

Karl Ivar Larsen (sign)

Lavikvegen 200, 6947 Lavik

Tlf 92 21 18 60